

Skadenzi taż-Żmien skond il-Proċedura - Polonja

Jekk jogħġbok innota li l-verżjoni bil-lingwa oriġinali ta' din il-paġna [pl](#) ġiet emendata reċentement. Il-verżjoni tal-lingwa li qed tara bħalissa attwalment qed tiġi ppreparata mit-tradutturi tagħna.

LISTA TAL- KONTENUT

- 1 X'inhuma t-tipi ta' skadenzi rilevanti għall-proċeduri ċivili?
- 2 Il-lista tal-jiem varji li mhumiex meqjusa jiem tax-xogħol skont ir-Regolament (KEE, Euratom) nru 1182/71 tat-3 ta' Ġunju 1971.
- 3 Liema huma r-regoli ġenerali li japplikaw għall-iskadenzi fir-rigward ta' proċeduri ċivili differenti?
- 4 Meta jkun meħtieġ li att jew formalità jitwettqu fi żmien stabbilit minn qabel, dan meta jibda jiddekorri?
- 5 Il-bidu tad-dekorrenza jista' jiġi affettwat jew modifikat mill-metodu ta' trażmissjoni jew ta' notifika tad-dokumenti (servizz personali minn marixxall jew servizz postali)?
- 6 Jekk iż-żmien jibda jiddekorri meta jitwettaq xi avveniment, il-jum li fih jitwettaq l-avveniment ikun jgħodd għall-kalkolu taż-żmien?
- 7 Meta skadenza tkun espressa f'jiem, l-għadd ta' jiem indikat ikun jinkludi l-jiem tal-kalendarju jew il-jiem tax-xogħol?
- 8 Meta skadenza bħal din tkun espressa f'gimġhat, xhur jew snin?
- 9 Jekk skadenza bħal din tkun espressa f'gimġhat, xhur jew snin, meta tiskadi?
- 10 Jekk meta tiskadi d-data tal-iskadenza jkun nhar ta' Sibt, Fadd jew festa pubblika jew jum mhux tax-xogħol, din tiġi estiża sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss?
- 11 Hemm ċirkostanzi li fihom jiġu estiżi l-iskadenzi? X'inhuma l-kundizzjonijiet biex wieħed jibbenefika minn dawn l-estensjonijiet?
- 12 X'inhuma l-iskadenzi għall-appelli?
- 13 Il-qrati jistgħu jimmodifikaw l-iskadenzi, b'mod partikolari l-iskadenzi għad-dehra jew jiffissaw data speċjali għad-dehra?
- 14 Meta att maħsub għal parti li tkun residenti f'post fejn hija tibbenefika minn estensjoni tal-iskadenza jiġi nnotifikat f'post fejn min jirrisjedi fih ma jibbenefikax minn estensjoni bħal din, il-persuna tiflew il-benefiċċju ta' din l-iskadenza?
- 15 X'inhuma l-konsegwenzi jekk ma jiġux rispettati l-iskadenzi?
- 16 Jekk id-data ta' l-iskadenza tkun għaddiet, x'inhuma r-rimedji disponibbli għal dawk li ma jkunux irrispettawha, jiġifieri l-partijiet inadempjenti?

1 X'inhuma t-tipi ta' skadenzi rilevanti għall-proċeduri ċivili?

Il-proċedura ċivili Pollakka tippredvi (1) termini statutorji, ġudizzjarji u kuntrattwali sabiex jitwettqu l-atti proċedurali mill-partijiet u (2) termini indikattivi sabiex jitwettqu l-atti proċedurali mill-qorti.

It-termini ġudizzjarji u statutorji huma finali u ma jistgħux jinqabżu.

It-termini statutorji, li huma definiti bħala termini prekluzivi (li jfisser li n-nuqqas ta' osservanza tagħhom irendi att proċedurali partikolari f'wieheċ null), huma stabbiliti fil-liġijiet statutorji. Dawn it-termini ma jistgħux jiġu estiżi jew jitqassru. Terminu statutorju jibda jiddekorri fil-mument speċifikat f'liġi statutorja. Hemm żewġ tipi ta' termini statutorji: termini li qabilhom trid titwettaq azzjoni u termini li warajhom tista' titwettaq azzjoni. It-termini statutorji jinkludu t-termini għat-tressiq ta' rimedji legali, pereżempju, it-terminu għat-tressiq ta' appell jew ilment.

It-termini ġudizzjarji huma definiti wkoll bħala termini prekluzivi, iżda huma jiġu stabbiliti minn qorti jew imħallef. It-termini ġudizzjarji jistgħu jiġu estiżi jew jitqassru, iżda dan jista' jsir biss għal raġuni importanti u fuq mozzjoni ddepożitata qabel jiskadi t-terminu, anki mingħajr ma tinstema' l-parti opposta. Dawn it-termini jibdeu jiddekorru mill-mument meta tingħata deċiżjoni jew ordni għal dak l-għan; meta l-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili tipprevedi notifika awtomatika, huma jibdeu jiddekorru meta tiġi nnotifikata d-deċiżjoni jew l-ordni. It-termini ġudizzjarji jinkludu t-termini għar-regolarizzazzjoni ta' inkapaċità proċedurali jew ġudizzjarja jew sabiex jagħmlu tajjeb għal difetti formali f'appell jew ilment.

It-termini kuntrattwali, kif jissuġġerixxi l-isem, jiġu stabbiliti permezz ta' qbil bejn il-partijiet. Eżempju klassiku huwa s-sospensjoni tal-proċedimenti fuq mozzjoni konġunta tal-partijiet. Jekk il-partijiet jiddepożitaw mozzjoni bħal din, il-qorti tista' (iżda mhijiex obligata li) tissospendi l-proċedimenti. L-applikazzjoni ta' dan it-tip ta' terminu tiddependi mir-rieda tal-partijiet biss.

It-termini indikattivi normalment jiġu indirizzati lill-awtoritajiet ġudizzjarji (qrati), mhux lill-partijiet. In-nuqqas ta' osservanza tagħhom ma għandu ebda konsegwenza proċedurali negattiva. L-iskop bażiku tagħhom huwa li japplikaw il-prinċipju ta' heffa fil-proċedimenti. Eżempju ta' terminu bħal dan huwa t-terminu għal qorti sabiex tfassal il-motivi għal sentenza.

2 Il-lista tal-jiem varji li mhumiex meqjusa jiem tax-xogħol skont ir-Regolament (KEE, Euratom) nru 1182/71 tat-3 ta' Ġunju 1971.

Skont l-Att tat-18 ta' Jannar 1951 dwar il-jiem mhux tax-xogħol, japplikaw il-jiem mhux tax-xogħol statutorji li ġejjin:

- il-Ħdud kollha (is-Sibtijiet mhumiex jiem mhux tax-xogħol statutorji),
- L-1 ta' Jannar - L-Ewwel tas-Sena,
- Is-6 ta' Jannar - L-Epifanija,
- Ħadd il-Għid,
- It-Tnejn ta' wara l-Għid,
- L-1 ta' Mejju - Btala Pubblika,
- It-3 ta' Mejju - Il-Btala Nazzjonali tat-Tielet Jum ta' Mejju,
- Il-Pentekoste,
- Corpus Christi,
- Il-15 ta' Awwissu - It-Tluġ is-Sema tal-Madonna,
- L-1 ta' Novembru - Jum il-Qaddisin Kollha,
- Il-11 ta' Novembru - Btala Nazzjonali - Jum l-Indipendenza,
- Il-25 ta' Diċembru - Il-Milied,
- Is-26 ta' Diċembru - L-Għada tal-Milied.

FI-2017, Ħadd il-Għid jaqa' fis-16 ta' April, it-Tnejn ta' Wara l-Għid fis-17 ta' April, il-Pentekoste fl-4 ta' Ġunju u Corpus Christi fil-15 ta' Ġunju.

3 Liema huma r-regoli ġenerali li japplikaw għall-iskadenzi fir-rigward ta' proċeduri ċivili differenti?

Fil-liġi ċivili, it-terminu 'terminu' jista' jkollu żewġ tifsiriet. Huwa jista' jkun mument speċifiku (pereżempju, il-5 ta' April 2017) jew perjodu speċifiku li jkollu bidu u tmiem (pereżempju, 14-il jum).

Meta jiġi stabbilit terminu finali (*data sa meta trid issir xi haġa*), dak li huwa importanti huwa l-mument eżatt li fih jiskadi. Mhuwiex meħtieġ li terminu jiġi speċifikat bħala jum, iżda huwa jrid jiġi definit mill-okkorrenza tal-avveniment previst mill-partijiet kontraenti f' sitwazzjoni speċifika.

It-termini proċedurali jiġu stabbiliti bl-użu ta' tali unitajiet ta' żmien bħala jum, ġimgħa, xahar jew sena. Skont l-Artikolu 165 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, il-metodu li jintuża sabiex jiġu kkalkolati t-termini fi proċedura ċivili huwa rregolat mid-dispożizzjonijiet tal-Kodiċi Ċivili dwar it-termini, jekk liġi statutorja, deċiżjoni tal-qorti, deċiżjoni meħhuda minn awtorità oħra tal-Istat jew att legali jistabbilixxu terminu mingħajr ma jispeċifikaw kif għandu jiġi kkalkolat (l-Artikolu 110 tal-Kodiċi Ċivili). L-impostar ta' dokument

proċedurali f'uffiċċju postali Pollakk jew f'uffiċċju postali ta' operatur li jipprovdi servizz postali universali fi Stat Membru ieħor tal-Unjoni Ewropea jitqies bħala ekwivalenti għall-iddepożitar ta' dak id-dokument proċedurali mal-qorti. L-istess japplika għall-iddepożitar ta' dokument minn suldat mal-kwartieri ġenerali tal-unità, minn persuna mċaħħda mil-libertà mal-amministrazzjoni tal-ħabs tagħha jew minn membru tal-ekwipaġġ ta' bastiment tal-baħar Pollakk mal-kaptan ta' dak il-bastiment.

Jum għandu 24 siegħa u jibda u jispicċa f'nofs il-lejl (24:00). Terminu speċifikat f'jiem jiskadi fi tmiem l-aħħar jum. Terminu espress f'gimghat, xhur jew snin jiskadi fi tmiem il-jum li jikkorrespondi, bl-isem jew id-data, għall-ewwel jum tat-terminu jew, jekk ma jkun hemm ebda jum bħal dan fl-aħħar xahar, fl-aħħar jum ta' dak ix-xahar. Jekk terminu jiġi espress bħala l-bidu, in-nofs jew l-aħħar ta' xahar, dan jinftiehem bħala li jfisser l-ewwel, il-ħmistax jew l-aħħar jum tax-xahar, filwaqt li nofs xahar jikkorrespondi għal 15-il jum. Jekk terminu jiġi stabbilit f'xhur jew snin u ma tkunx meħtieġa kontinwità, xahar huwa preżunt bħala li għandu 30 jum u sena għandha 365 jum. Jekk l-aħħar tat-terminu għat-tweqqi ta' att jaqqa' f'jum mhux tax-xogħol statutorju jew is-Sibt, it-terminu jiskadi fil-jum li jkun imiss li ma jkunx jum mhux tax-xogħol jew is-Sibt.

4 Meta jkun meħtieġ li att jew formalità jitwettqu fi żmien stabbilit minn qabel, dan meta jibda jiddekorri?

Jekk il-bidu ta' terminu definit f'jiem ikun avveniment speċifiku, il-jum li fih iseħħ l-avveniment ma jitqiesx meta jiġi kkalkolat it-terminu. Pereżempju, jekk qorti tkun innotifikat parti bi proċess li jhejjiha sabiex twettaq att speċifiku f'terminu ta' sebat ijiem fil-11 ta' Jannar 2017, dak it-terminu jkun skada f'nofs il-lejl (24.00) fit-18 ta' Jannar 2017.

5 Il-bidu tad-dekorrenza jista' jiġi affettwat jew modifikat mill-metodu ta' trażmissjoni jew ta' notifika tad-dokumenti (servizz personali minn marixxall jew servizz postali)?

Qorti tista' tinnotifika l-proċess b'għadd ta' modi: bil-posta, minn ufficjal ġudizzjarju, uxxiera jew permezz ta' notifika ta' proċess ġudizzjarju. In-notifika lid-destinatarju tista' ssir ukoll billi d-dokument jingħata lid-destinatarju fir-reġistru tal-qorti. Sakemm in-notifika tkun saret kif suppost, dawn il-metodi kollha huma ugwalment validi u l-għażla tal-metodu ma taffettwax id-dekorrenza tat-termini.

Mit-8 ta' Settembru 2016, ir-regoli jippermettu lil qorti tinnotifika l-proċess permezz ta' sistema ta' trażmissjoni tad-data jekk id-destinatarju jkun iddepożita d-dokumenti permezz ta' tali sistema jew ikun għażel li jagħmel dan. Destinatarju li jkun għażel li jiddepożita d-dokumenti permezz ta' sistema ta' trażmissjoni tad-data jista' jagħzel li ma jużax notifika elettronika.

Dokument innotifikat permezz ta' mezzi elettronici jitqies bħala li gie nnotifikat fid-data speċifikata fil-konferma tar-riċevuta elettronika tal-korrispondenza, anki jekk dik id-data taqa' f'jum mhux tax-xogħol statutorju. Il-fatt li l-korrispondenza elettronika tasal bil-lejl ma għandu ebda effett fuq l-effettività tan-notifika. Fin-nuqqas ta' konferma tar-riċevuta elettronika tal-korrispondenza, in-notifika titqies li hija effettiva 14-il jum wara d-data li fiha d-dokument jittella' fis-sistema ta' trażmissjoni tad-data. Ir-regoli msemmija hawn fuq jirrikjedu li l-partijiet jiċċekkjaw il-kont elettroniku tagħhom mill-inqas darba kull 14-il jum.

6 Jekk iż-żmien jibda jiddekorri meta jitwettaq xi avveniment, il-jum li fih jitwettaq l-avveniment ikun jgħodd għall-kalkolu taż-żmien?

Jekk il-bidu ta' terminu definit f'jiem ikun avveniment speċifiku, il-jum li fih iseħħ dak l-avveniment ma jitqiesx meta jiġi kkalkolat it-terminu.

7 Meta skadenza tkun espressa f'jiem, l-għadd ta' jiem indikat ikun jinkludi l-jiem tal-kalendarju jew il-jiem tax-xogħol?

It-termini stipulati f'jiem jiġu espressi f'jiem kalendarji. Jekk l-aħħar tat-terminu għat-tweqqi ta' azzjoni jaqqa' f'jum mhux tax-xogħol statutorju jew is-Sibt, it-terminu jiskadi fil-jum li jkun imiss li ma jkunx jum mhux tax-xogħol jew is-Sibt.

8 Meta skadenza bħal din tkun espressa f'gimghat, xhur jew snin?

Terminu espress f'gimghat, xhur jew snin jiskadi fi tmiem il-jum li jikkorrespondi, bl-isem jew id-data, għall-ewwel jum tat-terminu jew, jekk ma jkun hemm ebda jum bħal dan fl-aħħar xahar, fl-aħħar jum ta' dak ix-xahar.

Jekk terminu jiġi espress bħala l-bidu, in-nofs jew l-aħħar ta' xahar, dan jinftiehem bħala li jfisser l-ewwel, il-ħmistax jew l-aħħar jum tax-xahar. Nofs xahar jikkorrespondi għal 15-il jum.

Jekk terminu jiġi stabbilit f'xhur jew snin u ma tkunx meħtieġa kontinwità, xahar huwa preżunt bħala li għandu 30 jum u sena għandha 365 jum.

9 Jekk skadenza bħal din tkun espressa f'gimghat, xhur jew snin, meta tiskadi?

Terminu espress f'gimghat, xhur jew snin jintemm fi tmiem il-jum li jikkorrespondi, bl-isem jew id-data, għall-ewwel jum tat-terminu jew, jekk ma jkun hemm ebda jum bħal dan fl-aħħar xahar, fl-aħħar jum ta' dak ix-xahar.

Jekk terminu jiġi espress b'hal l-bidu, in-nofs jew l-aħħar ta' xahar, dan jinftehem b'hal li jfisser l-ewwel, il-ħmistax jew l-aħħar jum tax-xahar. Nofs xahar jikkorrespondi g'hal 15-il jum.

Jekk terminu jiġi stabbilit f'xhur jew snin u ma tkunx meħtieġa kontinwità, xahar huwa preżunt b'hal li g'handu 30 jum u sena g'handha 365 jum.

10 Jekk meta tiskadi d-data tal-iskadenza jkun nhar ta' Sibt, Fadd jew festa pubblika jew jum mhux tax-xogħol, din tiġi estiża sal-ewwel jum tax-xogħol li jkun imiss?

Jekk l-aħħar tat-terminu g'hat-tweġiq ta' att jaqa' f'jum mhux tax-xogħol statutorju jew is-Sibt, it-terminu jiskadi fil-jum li jkun imiss li ma jkunx jum mhux tax-xogħol jew is-Sibt.

11 Hemm ċirkostanzi li fihom jiġu estiżi l-iskadenzi? X'inhuma l-kundizzjonijiet biex wiehed jibbenefika minn dawn l-estensjonijiet?

Huma biss it-termini ġudizzjarji, jiġifieri t-termini stabbiliti minn qorti jew imħallef li jippresjedi, li jistgħu jiġu estiżi jew jitqassru. Deciżjoni sabiex jiġi estiż jew jitqassar terminu tista' tittieħed minn imħallef li jippresjedi jew qorti, iżda biss g'hal raġunijiet importanti, bil-valutazzjoni tar-raġunijiet titħalla g'had-diskrezzjoni tagħhom.

Terminu jista' jiġi estiż jew jitqassar biss fuq mozzjoni ta' parti, parteċipant fi proċedimenti mhux kontenzjużi, parti li tintervjeni, prosekutur pubbliku, spettur tax-xogħol, l-ombudsman tal-konsumaturi, organizzazzjoni mhux governattiva, espert maħtur mill-qorti jew xhud, jekk it-terminu jkun jikkonċerna l-atti tagħhom. Deciżjoni b'hal din ma tistax tittieħed fuq mozzjoni tal-qorti jew tal-imħallef stess.

Mozzjoni trid tiġi ddepożitata qabel jiskadi t-terminu stabbilit.

12 X'inhuma l-iskadenzi g'hal-appelli?

Il-Kodiċi Pollakk tal-Proċedura Ċivili jistabbilixxi termini proċedurali statutorji g'hal-iddepożitar ta' rimedji legali skont it-tip ta' deciżjoni ġudizzjarja (sentenza (*wyrok*), deciżjoni dwar is-sustanza tal-kawża fi proċedimenti mhux kontenzjużi (*postanowienie co do istoty sprawy w postępowaniu nieprocesowym*), sentenza mogħtija f'kontumacja (*wyrok zaoczny*), ordni g'hal ħlas fi proċedura permezz ta' ordni ta' ħlas (*nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym*), ordni g'hal ħlas f'ordni g'hal proċedura ta' ħlas (*nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym*) u deciżjonijiet (*postanowienie*)). B'mod partikolari, ġew stipulati t-termini statutorji li ġejjin:

- sentenza u deciżjoni dwar is-sustanza tal-kawża fi proċedimenti mhux kontenzjużi: ir-raġunijiet g'has-sentenza g'handhom jithejjew bil-miktub fuq mozzjoni tal-parti g'han-notifika tas-sentenza u r-raġunijiet, ipprezentati fi żmien ġimgħa mid-data li fiha g'iet iddikjarata l-parti operattiva tas-sentenza u, f'zewġ każijiet ((1) meta parti li taġixxi mingħajr avukat, konsulent legali jew aġent tal-privattiva ma kinitx preżenti meta ngħatat is-sentenza minħabba li kienet imċaħħda mil-libertà u (2) meta sentenza tkun inħarġet f'sessjoni magħluqa), fi żmien ġimgħa mid-data tan-notifika tal-parti operattiva tas-sentenza. Appell jista' jitressaq lill-qorti li tkun ħarġet is-sentenza kkontestata fi żmien ġimgħatejn min-notifika tas-sentenza u r-raġunijiet lill-appellant. Jekk parti ma tkunx talbet, fi żmien ġimgħa mid-data li fiha g'iet iddikjarata l-parti operattiva tas-sentenza, li s-sentenza u r-raġunijiet jiġu nnotifikati, it-terminu g'hat-tressiq ta' appell jiddekorri mill-jum li fi h jiskadi t-terminu g'hal-iddepożitar ta' mozzjoni b'hal din;
- deciżjoni: it-terminu g'hal-iddepożitar ta' ilment huwa ta' ġimgħa u jiddekorri min-notifika tad-deciżjoni jew, meta parti ma tkunx talbet, fit-terminu preskritt, li d-deciżjoni meħuda fis-seduta ta' smiġħ tiġi nnotifikata, mid-dikjarazzjoni tad-deciżjoni;
- sentenza mogħtija f'kontumacja fir-rigward tal-konvenut: il-konvenut li kontrih tkun inħarġet sentenza f'kontumacja jista' jipprezenta dikjarazzjoni ta' oppożizzjoni fi żmien ġimgħatejn minn meta jiġi nnotifikat bis-sentenza;
- sentenza mogħtija f'kontumacja fir-rigward tal-pretendent: il-qorti tipprovdri r-raġunijiet g'hal sentenza mogħtija f'kontumacja jekk l-azzjoni tkun g'iet miċħuda kompletament jew parzjalment, u l-pretendent ikun talab sabiex jiġi pprovdut bir-raġunijiet fi żmien ġimgħa minn meta jiġi nnotifikat bis-sentenza jew meta pretendenti li ma jkunx ipprezenta talba b'hal din ikun ressaq appell fit-terminu preskritt;
- ordni g'hal ħlas fi proċedura permezz ta' ordni ta' ħlas: il-konvenut huwa meħtieġ, fl-ordni g'hal-ħlas, li jissodisfa l-pretensjoni kompletament, flimkien mal-kostijiet, jew inkella jiddepożita dikjarazzjoni ta' oppożizzjoni fi żmien ġimgħatejn minn meta tiġi nnotifikata l-ordni;
- ordni g'hal ħlas f'ordni g'hal proċedura ta' ħlas: meta toħroġ ordni g'hal ħlas, il-qorti tiddeciedi li l-konvenut huwa meħtieġ li jissodisfa l-pretensjoni kompletament, flimkien mal-kostijiet, fi żmien ġimgħatejn minn meta jiġi nnotifikat bl-ordni, jew inkella jiddepożita l-motivi f'dak it-terminu.

13 Il-qrati jistgħu jimmodifikaw l-iskadenzi, b'mod partikolari l-iskadenzi g'had-dehra jew jiffissaw data speċjali g'had-dehra?

Xhud jew parti għall-proċedimenti għandhom dritt assolut li jidhru quddiem il-qorti. Ix-xhieda jridu wkoll jidhru quddiem il-qorti anki jekk ma jkollhom ebda għarfien taċ-ċirkostanzi tal-każ jew jekk ikunu diġà ddeċidew li jeżerċitaw id-dritt tagħhom li jirrifjutaw li jixhdu. Xhud irid jiskuża l-assenza tiegħu (in-nuqqas li jidher quddiem il-qorti) bil-miktub qabel id-data tas-seduta ta' smiġ. Il-preżentazzjoni ta' skużi għan-nuqqas ta' dehra fil-qorti f'data aktar tard ma timpedix lill-qorti milli timponi multa fuq ix-xhud waqt is-seduta ta' smiġ. Xhud għandu jehmeż dokument li jissostanzja r-raġuni għan-nuqqas tiegħu li jidher quddiem il-qorti bl-iskuża bil-miktub. In-nuqqas ta' xhud li jidher quddiem il-qorti jista' jiġi skużat minhabba mard, vjaġġ importanti għall-fini ta' negozju jew incident serju imprevedibbli. Meta l-mard jiġi ddikjarat bħala r-raġuni għan-nuqqas ta' xhud milli jidher quddiem il-qorti meta jiġi mħarrek sabiex jagħmel dan, tabib maħtur mill-qorti jrid joħroġ ċertifikat li jikkonferma n-nuqqas ta' abbiltà tax-xhud milli jidher quddiem il-qorti. F'każ bħal dan, il-qorti tistabbilixxi data oħra sabiex xhud jidher quddiem il-qorti.

14 Meta att maħsub għal parti li tkun residenti f'post fejn hija tibbenefika minn estensjoni tal-iskadenza jiġi nnotifikat f'post fejn min jirrisjedi fih ma jibbenefikax minn estensjoni bħal din, il-persuna tiflew il-benefiċċju ta' din l-iskadenza?

Parti jew xhud huma soġġetti għar-regoli tal-proċedura ċivili applikati mill-awtorità ġudizzjarja (qorti).

15 X'inhuma l-konsegwenzi jekk ma jiġux rispettati l-iskadenzi?

Att proċedurali mwettaq minn parti wara l-iskadenza tat-terminu jitqies bħala null. Dan il-prinċipju japplika kemm għat-termini statutorji kif ukoll għal dawk ġudizzjarji. In-nullità ta' att proċedurali tfisser li att imwettaq tard ma għandux effetti legali assoċjati mat-tweqqi tiegħu permezz ta' liġijiet statutorji. Att proċedurali mwettaq wara l-iskadenza tat-terminu jitqies bħala null anki jekk il-qorti tkun għadha ma ħarġitx id-deċiżjoni li tkun il-konsegwenza tal-iskadenza tat-terminu.

16 Jekk id-data ta' l-iskadenza tkun għaddiet, x'inhuma r-rimedji disponibbli għal dawk li ma jkunux irrispettawha, jiġifieri l-partijiet inadempjenti?

Jekk terminu jinqabeż, parti tista' titlob li dan jerga' jiġi stabbilit u tapplika sabiex jerggħu jinfetħu l-proċedimenti.

Jekk il-parti tkun qabżet it-terminu għat-tweqqi ta' att proċedurali mingħajr ebda ħtija min-naħa tagħha, il-qorti terġa' tistabbilixxi t-terminu fuq mozzjoni tagħha. Madankollu, l-istabbiliment mill-ġdid tat-terminu mhuwiex ammissibbli jekk in-nuqqas ta' lħuq tat-terminu ma jkollu ebda konsegwenza proċedurali negattiva għall-parti. Trattazzjoni li jkun fiha mozzjoni sabiex it-terminu jiġi stabbilit mill-ġdid għandha titressaq lill-qorti li quddiemha kellu jitwettaq l-att sa mhux aktar tard minn ġimgħa wara li ma tibqax tapplika r-raġuni għan-nuqqas ta' lħuq tat-terminu. Iċ-ċirkostanzi li jiġġustifikaw il-mozzjoni għandhom jiġu ssostanzjati fit-trattazzjoni. Il-parti għandha twettaq l-att proċedurali fl-istess ħin li tressaq il-mozzjoni. Wara sena mit-terminu maqbuż, dan ikun jista' jerga' jiġi stabbilit biss f'każijiet eċċezzjonali. L-istabbiliment mill-ġdid ta' terminu għat-tressiq ta' appell kontra sentenza li tannulla żwieġ jew li tiddikjara divorzju, jew inkella li tiddikjara n-nuqqas ta' eżistenza ta' żwieġ, mhuwiex ammissibbli, lanqas jekk waħda mill-partijiet tkun reġgħet iżżewġet wara li s-sentenza tkun saret finali. Mozzjoni għall-istabbiliment mill-ġdid ta' terminu li tkun ġiet iddepożitata tard jew li tkun inammissibbli skont il-liġijiet statutorji tiġi rrifjutata mill-qorti. Il-fatt tal-preżentata ta' talba għall-istabbiliment mill-ġdid ta' terminu ma jwaqqafx il-proċedimenti jew l-infurzar tad-deċiżjoni. Madankollu, il-qorti tista', skont iċ-ċirkostanzi, twaqqaf il-proċedimenti jew l-infurzar tad-deċiżjoni. Jekk il-mozzjoni tingħata, il-qorti tista' tipproċedi minnufih sabiex tisma' l-kawża.

Il-ftuħ mill-ġdid tal-proċedimenti jagħmilha possibbli li terġa' tinstema' kawża li tkun ġiet konkluża permezz ta' deċiżjoni finali. Ilment li jitlob il-ftuħ mill-ġdid tal-proċedimenti ta' spiss jiġi ttrattat bħala rimedju legali straordinarju (jew appell straordinarju) li jintuża sabiex jikkontesta d-deċiżjonijiet finali, kuntrarju għar-rimedji ordinarji (li jintużaw fir-rigward tad-deċiżjonijiet mhux finali). Il-ftuħ mill-ġdid tal-proċedimenti jista' jintalab fuq il-bażi li: is-sentenza kienet ibbażata fuq dokument iffalsifikat jew mibdul jew fuq kundanna kriminali li sussegwentement ġiet annullata; jew is-sentenza nkisbet permezz ta' reat kriminali. Il-ftuħ mill-ġdid tal-proċedimenti jista' jintalab ukoll: jekk sentenza finali li tkun tikkonċerna l-istess relazzjoni legali tiġi żvelata aktar tard, jew jekk jiġu żvelati ċirkostanzi jew evidenza fattwali li jistgħu jinfluwenzaw l-eżitu tal-kawża u li ma setgħux jintużaw mill-parti fi proċedimenti preċedenti; jekk il-kontenut tas-sentenza kien influwenzat minn deċiżjoni li ma temmitx il-proċedimenti fil-kawża, maħruġa abbażi ta' att normattiv rikonoxxut mit-Tribunal Kostituzzjonali bħala li jmur kontra [I-Kostituzzjoni](#), trattat internazzjonali ratifikat jew il-liġijiet statutorji (annullati jew emendati f'konformità mal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili).

Il-ftuħ mill-ġdid tal-proċedimenti ma jistax jintalab aktar minn għaxar snin wara d-data li fiha sentenza tkun saret finali (sakemm parti ma setgħetx taġixxi jew ma kinitx irrapreżentata kif suppost).

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinzamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.

